

Aan
de gemeenteraad

Datum 8 december 2020
Zaaknummer InProces BBV: 2020-0162587
Betreft Voortgang pilot landelijk Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren voor Dordrecht

Vergadering van Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Pijler Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Sociale Leefomgeving
Auteur: Stad - Zorg & Ondersteuning
E-mail: Annelies Plevier
Verantwoordelijke: aep.plevier@dordrecht.nl
Openbaar: Annelies Plevier
Ja

Raadsinformatiebrief

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Het voorkomen dat mensen dakloos raken is één van de actielijnen uit de Visie *Van opvang naar wonen*. Om dit te bereiken nemen we onder andere deel aan de pilot 100% terugdringing van het landelijk Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren. De ambitie van het Actieprogramma, waar de pilot deel van uit maakt, is om ervoor te zorgen dat geen enkele jongere meer langdurig in de opvang of op straat hoeft te leven. De aanpak richt zich op alle levensgebieden.

De pilot is van start gegaan in juli 2019 en duurt tot eind 2021. Sinds september 2019 is er voor Dordrecht een projectleider aangesteld. Naast Dordrecht doen nog 13 andere gemeenten mee aan de pilot die wordt begeleid door het Instituut Publieke Waarden.

De pilot raakt tevens de motie "Voldoende woningen voor de visie opvang" en de motie "Een plek voor iedereen". In beide moties vraagt u ons onderzoek te doen en een plan uit te werken voor geschikte, betaalbare woningen voor kwetsbare groepen. Dak- en thuisloze jongeren behoren tot de kwetsbare groepen.

In raadsinformatiebrief 2595790 over het Uitvoeringsprogramma van de Visie *Van opvang naar wonen 2020-2025* bent u in juli kort geïnformeerd over de voortgang van de pilot van het Actieprogramma Dak- en Thuisloze jongeren. In deze Raadsinformatiebrief willen we u uitgebreider informeren over de voortgang met betrekking tot de pilot voor de dak- en thuisloze jongeren in onze regio.

Wat is de te delen informatie?

De pilot dak- en thuisloze jongeren is bedoeld om knelpunten uit de praktijk op te sporen, deze vervolgens aan te pakken en te vertalen naar structurele verbeteringen. Wanneer hierin vastgelopen wordt en er geen oplossingen meer gevonden kunnen worden in bestaande wet- en regelgeving, kan er voor 5 jongeren uit een deelnemende gemeente een bedrag van 10.000 euro vrijgemaakt worden vanuit het Kansfonds om doorbraken te forceren.

De pilot kent voor Dordrecht de volgende 3 sporen:

- Onderzoek en continue monitoring:
 - meting van aantallen dak- en thuisloze jongeren;
 - oorzaken dak- en thuisloosheid van de Dordtse jongeren verhelderen;
 - knelpunten en zorgbehoefte zoals die onder de Dordtse jongeren ervaren worden in kaart brengen;
 - monitoring van de punten 1 t/m 3.
- Verbeteren van de processen waar dak- en thuisloze jongeren mee te maken hebben.
- Ontwikkelen van nieuwe woon-/zorgproducten.

Deze sporen en de ontwikkelingen hierop worden hieronder verder toegelicht:

Onderzoek en monitoring

Samen met de ketenpartners is getracht om het aantal dak- en thuisloze jongeren in de leeftijd tussen 18 en 27 jaar in kaart te brengen. Dit blijkt lastig omdat de jongeren niet altijd in de systemen van organisaties als dak- of thuisloze te traceren zijn. Jongeren gaan doorgaans liever niet naar het Leger des Heils, zijn "hulpverleningsmoe", of vinden hun weg niet goed naar de juiste vorm van hulp.

In de periode januari 2019 tot en met medio november 2019 waren er 50 dakloze jongeren bekend bij het Leger des Heils en 15 thuisloze jongeren bij Jongeren op de Rit. Het totaal komt hiermee in de desbetreffende periode op 65 verschillende jongeren. Op dit moment wordt er wederom een meting uitgevoerd om de huidige stand van zaken zo goed als mogelijk in kaart te brengen. De ontwikkeling van een landelijk monitorsysteem is in gang gezet en zal door KPMG ontwikkeld worden.

Om meer inzicht te krijgen in de oorzaken van dak- of thuisloos worden en de knelpunten/zorgbehoefte die de jongeren uit Dordrecht ervaren, hebben we een ervaringsdeskundige aangetrokken. Dit om samen met ons een interview op te stellen, een respondentenplan te maken en de dak- en thuisloze jongeren waar mogelijk op straat te vinden om de interviews af te nemen. De afname vond plaats in het voorjaar. Een gevarieerd beeld komt naar boven met betrekking tot ervaren knelpunten, zorgbehoefte en het openstaan voor hulpverlening. Wel tekent zich voor de Dordtse jongeren ook het beeld af dat zij vaak al een geschiedenis in de jeugdhulpverlening hadden voordat zij dak- of thuisloos werden.

Procesverbetering

In de Visie opvang kwetsbare groepen "Van opvang naar wonen 2020-2025" is beschreven dat we een brede en laagdrempelige intake gaan organiseren. Afgelopen voorjaar is een projectgroep hiermee aan de slag gegaan. Vanaf januari 2021 zal dit nieuwe proces voor intake en trajecten voor (dreigend) dak- en thuislozen in werking treden. Binnen 24 uur zal een eerste screening plaatsvinden waarin geïnventariseerd wordt welke zaken dringend opgepakt dienen te worden. Indien nodig zal er doorverwezen worden naar een opvangplek. Ook zal er een regievoerder aangewezen worden, één gezicht voor de jongere die de nodige hulp in gang zet en monitort. Voor jongeren gaan we hierbij werken met zogenaamde *jongerenregisseurs*. Dit is één van de adviezen van het aan het actieprogramma verbonden jongerenpanel bestaande uit ervaringsdeskundigen.

In de afgelopen periode is er ook gewerkt aan het opzetten van een nieuw proces voor het aanvragen van een briefadres voor *thuislozen* (via het Leger des Heils was dit al mogelijk voor de *daklozen*). Vanaf begin september 2020 is het voor professionals mogelijk om via briefadres@dordrecht.nl een briefadres aan te vragen. Dit betreft nu nog een pilot waarin we dit nieuwe proces testen en nog finetunen. We gaan dit proces komend jaar integreren in het proces brede intake en trajecten.

Om meer inzicht te krijgen in de wettelijke mogelijkheden tot maatwerk in de Participatiewet, is er vanuit het Actieprogramma aan Divosa verzocht om dit verder te onderzoeken, mede door hierover de deelnemende gemeenten, ervaringsdeskundigen en professionals, te interviewen. Onlangs is in dit verband de *Handreiking Maatwerk Participatiewet voor dak- en thuisloze jongeren* aan de staatssecretaris overhandigd. Hierin staan specifieke wettelijke mogelijkheden om maatwerk te

kunnen bieden op onderwerpen als de kostendelersnorm, de vierwekenzoektermijn en de jongerennorm. Met een projectgroep van gemeente Dordrecht en Sociale Dienst Drechtsteden gaan we in beeld brengen of we van mogelijke maatwerk mogelijkheden vanuit dit rapport nog onvoldoende gebruik maken. In dit verlengde zullen we mogelijke verbeteringen doorvoeren.

Met betrekking tot de processen is ook bekend dat de overgang 18- / 18+ voor jongeren vaak tot problemen leidt. Voor Dordrecht is hierover al een plan geschreven om op dit onderwerp te verbeteren. Dordrecht zal met betrekking tot dit onderwerp, als één van de twee steden deelnemen aan de zogenaamde Halsema-pilot. Het komende jaar zal aan de overgang 18- / 18+, mede door ondersteuning van het Instituut Publieke Waarden, een extra impuls gegeven worden.

Woningaanbod

De beschikbare nachtopvang is geen geschikte plek voor jongeren die dak- en thuisloos zijn. Er zijn wel varianten voor begeleid wonen, maar deze zijn ongeschikt voor de jongeren die geen 24-uurs hulp nodig hebben maar voor wie een lichtere vorm van hulp volstaat. Daarnaast staan jongeren met een hulpverleningsgeschiedenis vaak ook niet open voor zwaardere hulpverlening.

In dit kader hebben we een nieuw arrangement ontwikkeld, waarin wonen en zorg gecombineerd zal worden (*IB4 MO arrangement*). Hierbij zullen 15 jongeren op reguliere wijze een woning bij een verhuurder gaan huren, een maatwerkplan ter ondersteuning van een zorgaanbieder is aan hieraan gekoppeld. De eerste woningen via dit arrangement worden op dit moment gerenoveerd en zullen naar verwachting vanaf februari 2021 betrokken kunnen worden door de jongeren. Voor jongeren met een (nog) lichtere ondersteuningsvraag zijn we op zoek naar woningen waarbij we een soortgelijke koppeling kunnen realiseren. Voor jongeren die 18 jaar worden en vanuit jeugdhulpverlening komen, gaan we begin 2021 starten met het project *Kamers met Aandacht*. In deze vorm huren jongeren een kamer bij een particulier die nog ruimte hiervoor heeft en zo ook een oogje in het zeil kan houden. Het Leger des Heils is verder nog gestart met Housing First specifiek voor jongeren, dit jaar hebben drie dakloze jongeren via dit project een nieuwe start gemaakt in een zelfstandige woning.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Vanuit de pilot wordt bottom-up, praktisch en vanuit de bedoeling gewerkt. Dat maakt ook dat (uitvoering van) bovenstaande sporen gedurende de looptijd van de pilot kunnen worden bijgesteld.

Wij zullen u over de voortgang van de pilot rond het einde van de looptijd (eind 2021) middels een raadsinformatiebrief verder informeren.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De kosten voor de inzet van de projectleider worden voor twee jaar deels gedekt uit de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde bijdrage van € 125.000,-. Resterende kosten zullen worden gedekt worden uit de regionale middelen voor Beschermd wonen en opvang.

Kosten voor de uitvoering van de diverse acties in het kader van het Actieprogramma dak- en Thuisloze jongeren komen ten laste van regionale middelen voor Beschermd wonen en opvang en Blokhuismiddelen (zie ook raadsinformatiebrief 2595790 - Raadsinformatiebrief over Uitvoeringsprogramma visie Van opvang naar wonen 2020 - 2025).

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Vaststellen Visie opvang kwetsbare groepen - Raadsvoorstel;

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

- Raadsvoorstel 2510744: Visie opvang kwetsbare groepen;
- Motie 19121 / M4: Een plek voor iedereen;
- Motie 200310 / M4: Voldoende woningen voor de visie opvang;
- Motie 200310: M3: Verdeling opvang;
- Raadsinformatiebrief 2595790: Uitvoeringsprogramma visie Van opvang naar wonen 2020-2025.

